

Ledenorgaan
van de Nederlandse Vereniging
voor Maatschappelijk werk
'HUMANITAS'

No. 6, 11de jaargang, november '61

Redactie:

T. v. Grootheest en C. M. Swiebel
Redactie-secr. Mej. Ch. A. Loen
Administratieadres: J. W. Brouwers-
straat 16, Amsterdam-Z., postgiro
582000, Telefoon 712051

VAN MENS TOT MENS

De diepere betekenis van het maatschappelijk werk

Openingsrede van onze voorzitter op het congres 1961

Het is nog niet zo heel lang geleden dat, wat tegenwoordig maatschappelijk werk heet, niet erg in aanzien stond. Het begrip 'maatschappelijk werk' dateert van na de Tweede Wereldoorlog. Vroeger sprak men van armenzorg en weldadigheid en pas kort vóór de oorlog ging men hier en daar over op de naam 'maatschappelijk hulpbetoon'. Ik herinner mij nog goed dat, toen ik in 1937 in Zaandam kwam, daar nog een burgerlijk armbestuur naar ouderwetse trant zetelde. Het is toen al gauw omgezet in een Instelling voor maatschappelijk hulpbetoon, maar veel meer dan een wijziging van het naamplaatje betekende dit toch niet.

In de toenmalige SDAP had men over het algemeen weinig waardering en daardoor ook weinig belangstelling voor deze tak van sociale zorg. Men beschouwde het als lapwerk, dat nu eenmaal gedaan moest worden om in de ergste noden te voorzien, maar dat niet meer nodig zou zijn, als de maatschappelijke toestanden en verhoudingen zodanig zouden zijn verbeterd, dat een menswaardig leven voor ieder zou zijn verzekerd. Begrijpelijk was dit standpunt wel. Wie ziek werd of door een ongeval getroffen, wie het ongeluk had zonder werk te raken, wie oud werd zonder over een pensioen of andere inkomsten te beschikken, was aan de liefdadigheid prijsgegeven. Men voelde dit als een vernedering. Geen wonder dus, dat de socialistische beweging haar krachten allereerst richtte op het tot stand brengen van een behoorlijke sociale wetgeving, die de mens voldoende garantie zou bieden tegen de vele ongewissheden van het leven, voortspruitende uit ziekte, ongeval, invaliditeit, werkloosheid, ouderdom. Voor zover deze sociale wetgeving in individuele gevallen te kort mocht schieten, wilde men in de wet een recht op onderstand vastleggen, zodat de hulpbehoevende niet langer van liefdadigheid afhankelijk zou zijn.

In de jaren na de oorlog zijn wij een heel eind gevorderd op de weg naar een sluitende sociale wetgeving.

Er zijn nog wel tekortkomingen: de invaliditeitsuitkeringen zijn bepaald te laag; de oudedagsvoorziening is nog lang niet ideaal; te velen zijn nog aangewezen op bij-steun door de gemeentelijke dienst van Sociale zaken. Men behoeft echter geen wereldvreemde idealist te zijn om te durven voorspellen, dat binnen afzienbare tijd in deze tekortkomingen zal zijn voorzien.

Dit betekent dus, dat materiële noden in het mensenleven een steeds minder belangrijke rol gaan spelen. Is het dan niet verwonderlijk, dat juist nu de belangstelling voor het maatschappelijk werk zienderogen toeneemt? Och, zo vreemd is het toch ook weer niet. Naarmate de massale noden konden worden teruggedrongen, openen zich ruimer mogelijkheden om aandacht te wijden aan het *individu*. Wij wisten het al wel, maar de tijd van de bezetting heeft het ons nog eens extra ingescherpt, dat ook de beste sociale voorzieningen niet kunnen voorkomen, dat mensen in moeilijkheden geraken. Deze moeilijkheden kunnen van financiële aard zijn, b.v. bij ernstige ziekte, tegenslag in het leven, niet met geld kunnen omgaan, e.d. Maar deze voorbeelden tonen al, dat de oorzaak van de moeilijkheden dikwijls dieper ligt. De zieke zal behoefte hebben aan een bemoedigend woord; waarschijnlijk drukt hem de angst voor de toekomst; enige steun bij het zoeken van een uitweg uit de moeilijkheden kan hem helpen zijn geestkracht terug te vinden en daardoor het genezingsproces bevorderen. Wie te worstelen heeft met tegenslag in het leven, is niet geholpen met alleen wat financiële steun; wil men werkelijk helpen, dan zal de oorzaak van de moeilijkheden opgespoord moeten worden; als deze gevonden is, kan met vrucht overlegd worden, hoe uit de perikelen te komen en hoe eventuele nieuwe tegenslagen het hoofd te bieden. Wie in moeilijkheden is geraakt, omdat hij of zij niet met geld weet om te gaan, is ook al niet geholpen met wat financiële steun; het zal niet lang duren, of er wordt opnieuw om hulp gevraagd; dikwijls lijkt

het op het storten van geld in een bodemloze put. Het enige, waarin dergelijke hulpzoekenden plegen uit te munten, is het vinden van steeds nieuwe smoesjes om hun eeuwige moeilijkheden te verklaren. Veel liefderijke zorg is in zulke gevallen nodig om iets van blijvende verbetering te bereiken.

Uit deze voorbeelden blijkt al wel, dat het accent verschuift van materiële naar geestelijke en zedelijke steun. Nog sterker spreekt dit, als wij te maken krijgen met gevallen, waarin van financiële moeilijkheden in de eigenlijke zin geen sprake is: gevallen van levensmoeheid, van vereenzaming; gevallen van mensen, die het leven niet aankunnen, die te kort schieten in de opvoeding van hun kinderen, die van het rechte pad afgedwaald zijn en met de strafrechter in aanraking zijn gekomen, enz. Nu de aandacht niet meer in de eerste plaats wordt opgeëist door de massale maatschappelijke noden, kunnen wij ons meer gaan richten op het bieden van doeltreffende hulp aan hen, die vóór alles behoefte hebben aan geestelijke en zedelijke steun. Laat men dit niet als lapwerk of zelfs maar als 'klein werk' beschouwen. Er is tegenwoordig een neiging om alleen wat direct verband houdt met de internationale toestand als belangrijk aan te merken. Al het andere is maar klein goed. Het kan daarom zijn nut hebben het maatschappelijk werk eens te bezien in het kader van de huidige internationale tegenstellingen.

Hierover zullen wij het wel eens zijn, dat de koude oorlog tussen het Sowjet-blok en de westelijke wereld ons de meeste zorgen baart. Deze koude oorlog komt tot uiting in een wedloop op het terrein van de bewapening, maar het Westen zal er zich toch ook rekenschap van moeten geven, dat het communisme vooral speculeert op de grotere kracht van zijn ideologie tegenover de weifelhoedigheid en verdeeldheid van het Westen. Ook deze uitdaging zal daarom op de juiste wijze

Het RAI-gebouw, Amsterdam . . . ons congres 1961

beantwoord moeten worden. Hetgeen wil zeggen, dat wij zullen hebben te werken aan versterking van de geestkracht van de volken van het Westen. En waar wij de beïnvloeding van boven-af, de methode van 'De Grote Baas', die alom tegenwoordig is, verwerpen, zullen wij moeten uitgaan van het individu, de opvoeding richten op een synthese van persoonlijke geldingsdrang en gemeenschapszin, zodat de mens zelfstandig zijn plaats kan zoeken in het maatschappelijk leven, in het bewustzijn, dat hij ook zijn kleine aandeel draagt in de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het welzijn der samenleving.

Om zich in de wereld van vandaag te handhaven, heeft het Westen behoefte niet alleen en misschien zelfs niet in de eerste plaats aan militaire macht, maar vooral ook aan een sterke zedelijke kracht, die het met de vrijheid aandurft, zal moeten beseffen, dat de vrijheidsdrang in evenwicht zal moeten worden gehouden door een sterk ontwikkeld verantwoordelijkheidsbesef, een besef van tweeledige verantwoordelijkheid. In de eerste plaats verantwoordelijkheid tegenover zich zelf, de plicht om te woekeren met de talenten, waarover men beschikt; daarnaast verantwoordelijkheid tegenover de groepen, waarvan men deel uitmaakt. Alleen zo zal het Westen de meerwaardigheid van zijn geestelijk milieu tegenover de communistische ideologie kunnen aantonen.

In dit licht nu willen wij het moderne maatschappelijk werk zien. Wie goed geluisterd heeft, zal zich herinneren dat ik, sprekende over verschuiving van het accent naar geestelijke en zedelijke steun, niet allereerst gedacht heb aan preken en het goede voorhouden. Het accent werd gelegd op het samen bespreken, samen overleggen, samen zoeken naar mogelijkheden om de moeilijkheden baas te worden. Waarom het gaat, is wegen te vinden die de hulp-vragende mens in staat stellen zelf richting aan zijn leven te geven. Dit betekent, dat wij hem geestelijk sterker willen maken door hem behulpzaam te zijn bij het zoeken naar een weg door het leven en hem tegelijk trachten in te schakelen in het gemeenschapsleven. Want de vereenzaamde mens heeft het niet alleen moeilijk met zich zelf, hij zal dikwijls ook verbitteren en zijn onlustgevoelens afwentelen op de omgeving waarin hij verkeert. Het begint met een zich afwenden van de maatschappij, wat men zou kunnen noemen een a-sociale instelling, het eindigt in menig geval met een zich keren tegen de maatschappij, een anti-sociale instelling.

Zo gezien, kan het moderne maatschappelijk werk een belangrijke bijdrage leveren tot de versterking van de zedelijke kracht van een volk. Te meer, wanneer het zijn arbeidsveld uitbreidt tot het maatschappelijk opbouwwerk, het helpen bij de aanpassing van hen, die door verandering van omgeving of anderszins hun geestelijk houvast dreigen kwijt te raken.

Men kan het, hoop ik, nu wel eens zijn, dat deze arbeid meer is dan alleen maar lapwerk, dat hij een eigen plaats inneemt in de grote strijd onzer dagen.

Deze wijdere betekenis kan het werk echter alleen krijgen, als het werkelijk leeft in ons volk. Laten wij het over aan een apparaat van uitsluitend beroepskrachten, dan zal het ongetwijfeld met bekwaamheid en doeltreffend worden uitgevoerd. Maar toch zal er iets aan ontbreken! Zijn volle waarde krijgt het maatschappelijk

werk pas als het gedragen wordt door een besef van saamhorigheid, van verantwoordelijkheid voor het lot van de in nood verkerende medemens, van verantwoordelijkheid ook voor een in alle opzichten gezond maatschappelijk leven.

Het is vooral daarom, dat wij er zozeer aan hechten, dat naast de beroepskrachten, die om hun deskundigheid onontbeerlijk zijn, een breede schare vrijwilligers mede haar schouders onder dit werk zet. Dan pas zal het zijn volle betekenis krijgen voor de versterking van onze volkskracht.

De samenwerking tussen beroepskrachten en vrijwilligers roept weer bepaalde problemen in het leven. Daar aan is het thans aan de gang zijnde congres van Humanitas, de vereniging, die het maatschappelijk werk vericht op de grondslag van humanistische beginselen, voor een groot deel gewijd. Ik zou er graag wat meer van vertellen, maar mijn tijd is om. Hopelijk krijgen wij daarvoor later nog wel eens de gelegenheid.

Laat mij nu volstaan met de algemene opmerking, dat

beroepskracht en vrijwilliger elkaar uitstekend aanvullen, als zij wederzijds begrip tonen. De beroepskracht moet niet laag op de vrijwilliger neerzien, omdat deze geen opleiding heeft gehad, maar begrijpen: 1ste dat er zoveel te doen valt, dat beroepskrachten alleen het werk toch niet af kunnen, en 2de dat de vrijwilliger de verbindingschakel vormt met het maatschappelijk leven in bredere zin, hetgeen vooral om de hiervóór uiteenzette redenen van zo groot belang is.

De vrijwilliger van zijn kant zal moeten beseffen, dat zijn kennis en inzicht dikwijls te kort moeten schieten en het kunnen steunen op geschoolde beroepskrachten daarom een onontbeerlijke voorwaarde is voor doeltreffende arbeid.

Om al deze redenen zijn nieuwe vrijwillige medewerkers bij Humanitas van harte welkom.

MR. J. IN 'T VELD

(Wij hadden u in dit nummer nog graag wat indrukken over ons congres willen geven. Dit moet wegens plaatsgebrek uitgesteld worden.)

Misschien is er bij u een stoel vrij...?

'Er waren eens een man en een vrouw die zeven kinderen hadden. De man was houthakker en zo arm dat hij niet voor zijn kinderen kon zorgen. Op een dag lieten hij en zijn vrouw hun zeven kinderen in het bos achter, in de hoop dat anderen zich over hen zouden ontfermen...'

Dit is het begin van een oud volkssprookje, dat alle lezers ongetwijfeld kennen. Het leven van veel kinderen die in het kinderruis Ellinchem verblijven, neemt op zeker ogenblik eenzelfde loop. Hun ouders kunnen hen niet verzorgen en zij worden in het kindertehuis geplaatst. Het was geen gebrek aan financiële middelen dat het hun ouders onmogelijk maakte hen te helpen bij hun opgroei tot gelukkige mensen. De ouders waren niet voldoende opgewassen tegen de eisen die het leven aan hen stelde en de taak vader en moeder te zijn was voor hen te zwaar.

Humanitas nam die taak van hen over. De kinderen werden naar een tehuis gebracht, waar men probeerde hen met geduld en begrip op te vangen. Ze vonden er een beschutte plek en kameraadjes om mee te spelen. Na verloop van tijd krijgen veel van deze kinderen het gevoel dat het kinderruis zo groot is. Een tienjarig meisje dat van vakantie in een logeergezin weer terug kwam, zei dat 'er zoveel stoelen waren'. Er komt een ogenblik waarop de kinderen behoefte krijgen aan een gezin, waar vervangende ouders hun de persoonlijke zorg en aandacht, beslotenheid en harmonie bieden, waarbinnen zij zich kunnen ontplooiën en gelukkig voelen. Humanitas zoekt die gezinnen voor hen. De pleegouders die wij vinden, nemen een moeilijke taak op zich. Het kind dat wij aan hen toevertrouwen is een gekwetst kind, door het feit dat het niet in eigen gezin kan opgroeien alleen al. Daarbij deed het vaak ervaringen op waardoor zijn vertrouwen in volwassenen geschokt werd. Het kind doet zijn entree in zijn pleeggezin vanuit deze achtergrond. Het kan bijna niet geloven dat men hem wil accepteren met, naast zijn aantrekkelijke en lieve kanten, ook zijn vaak moeilijke gedrag en stoutigheden. Het vraagt veel geduld en toewijding van zijn pleegouders. Een ander sprookje kan misschien duidelijk maken hoeveel:

'Er was eens een zusje dat zes jaar lang, zonder te spreken, vlocht aan hemden voor haar broers, die in zwanen veran-

derd waren. Slechts door haar en op die manier konden zij uit hun zwanenpantser verlost worden.'

Ook onze kinderen dragen vaak hun pantser, waaruit zij bevrijd zouden willen worden. Humanitas wil daarbij helpen. Een team van deskundigen staat daarvoor klaar; staf van het kinderruis, een kinderpsychiater, de maatschappelijk werkers, andere mensen met kennis en ervaring in dit werk. Maar zij kunnen dat niet zonder pleegouders, die daarbij willen helpen. Omgekeerd stelt Humanitas haar deskundigheid ter beschikking van die pleegouders. Zij behoeven het werk niet alleen te doen, samen kunnen en weten we meer dan alleen.

Wat ontvangen deze pleegouders in ruil voor hun moeite en zorg? Soms is het veel, soms weinig. Een kind dat van hen gaat houden, dat door ervaringen in zijn pleeggezin een betere start kan maken in zijn leven als volwassene dan zijn ouders hebben kunnen doen. Een man die een vak kent, of een vrouw die haar kinderen meer kan bieden, omdat zij zelf ook kreeg, kunnen zich ontwikkelen uit een kind dat een aantal jaren in een pleeggezin verbleef.

U vraagt zich misschien af wat er met de ouders van deze kinderen gebeurt. Soms keren de kinderen naar hen terug, als de ouders met of zonder steun van anderen hun leven zo hebben kunnen inrichten dat zij hun kinderen meer kunnen bieden dan voorheen. Soms ook blijven de kinderen bij hun pleegouders.

Als u denkt ons te kunnen helpen door als pleeggezin voor een van onze kinderen te gaan fungeren, dan zouden wij dat graag van u horen. Misschien hebt u zelf geen kinderen, of zijn uw kinderen al volwassen. Misschien ook dat u zomaar een stoel vrijhebt aan uw tafel tussen die van uw eigen kinderen. En mogelijk kunt u ook nog eens overwegen dat Humanitas niet alleen te maken heeft met heel jonge kinderen, maar dat op ieder 'Klein Duimpje' zes grotere broertjes en zusjes zijn, die ook verlangen naar een plaatsje in uw gezin.

Uw aanmelding als pleeggezin, die wij zo hard nodig hebben, kunt u zenden naar: Centraal Bureau van Humanitas, afd. Voogdijwerk, Jan Willem Brouwersstraat 16, Amsterdam-Zuid.

I. A. SCHUYT

Ons kinderhuis staat in Ellecom...

Het is een verrukkelijk oud huis, met onverwachte gangetjes en trapjes, in een ruime tuin. Met wat geld zou er heel veel van te maken zijn geweest. Met wat geld... maar dat was er 9 jaar geleden niet en lange tijd daarna ook nog niet.

Sober

Men heeft er, sinds de opening in 1952, aan gedaan wat men kon, aan de stoffering en inrichting is te zien dat er hard aan is gewerkt, maar het resultaat moest noodgedwongen sober blijven. Het leek af en toe een wanhopige taak, des te moeilijker omdat het huis bestemd was voor kinderen, als doorgangshuis weliswaar, maar zelfs, neen juist aan een doorgangshuis voor kinderen moeten bepaalde eisen worden gesteld. Zoals de directeur, de heer H. J. Beuke, zegt: 'de outillage is niet van dien aard, dat je een beroep kunt doen op de kinderen om zorg voor het meubilair te hebben.'

Ook van de leiding werd door dit geldgebrek veel geëist. 'Je kunt een aantal jaren in deze soberheid werken,' zegt hr. Beuke, 'maar dat overleef je maar één keer. De inrichting van ons huis heeft altijd een ontstellend groot beroep gedaan op de liefhebberij van onze personeelsleden. We hebben hier vaak sollicitanten gehad die, als ze persoonlijk kwamen, zichtbaar verstrakten en zich daarna niet meer lieten zien. Wij konden met ons huis van 38 kinderen ook niet die status bereiken, die voor Humanitas representatief geacht kan worden. Dat is niet altijd even erg, maar soms was het beslist een nadeel. Debiele kinderen moesten in gereformeerde of Ned. hervormde tehuizen worden ondergebracht, daar hadden wij ruimte noch personeel voor.

Tot ongeveer anderhalf jaar geleden was er geen kijk op verbetering. Toen kwamen er hoopvollere vooruitzichten. Het was de hoogste tijd, we moesten verbouwen, herstellen en aanschaffen, anders waren we eraan kapot gegaan. Er was doodeenvoudig geen andere mogelijkheid. Nu zijn we zover, dat we het ontzaglijk druk hebben, maar dat is niet erg, het

is zinvol werk, we kunnen onze krachten wijden aan plannen die realiseerbaar zijn en die mogelijkheden geven voor de toekomst. We gaan verbouwen, we hebben een dépendance gekocht, waar een groep van 13 kinderen met leidsters een behoorlijk onderdak vinden. Het is geen eenvoudige opgave om veel geld verantwoord uit te geven, maar het zal ons lukken!

Personeel

Er is wel wat afgetobd met ons kinderhuis, ook wat personeel betreft, een half jaar geleden kon zelfs gesproken worden van personeelsnood, zodat een groep moest worden opgeheven. In normale omstandigheden (die er de laatste 2 jaar niet meer waren!) is er een stafbezetting van 2 voor een groep van 13 kinderen, sinds 1 oktober is deze uitgebreid tot 3 personeelsleden, die een 55-urige werkweek hebben. 40 uur per week is technisch niet uitvoerbaar. 'Wij gaan van het standpunt uit,' verklaart hr. B., dat, als je met de kinderen opstaat, je er ook bij moet zijn als ze naar bed gaan. Met een bezetting van 3 man heeft iedereen voldoende vrije tijd, terwijl er continu 2 leidsters bij de groep zijn. Niet alle functionarissen zijn opgeleide krachten, dat is niet mogelijk, vooral ook financieel niet. De salarissen bij de Kinderbescherming zijn niet zodanig dat ze aantrekkelijk zijn voor mensen met een middelbare opleiding, integendeel. Juist in deze sector is de betaling bijzonder slecht, we doen wat we kunnen en behoren tot de best betalende inrichtingen, maar we doen onze mensen tekort.

De 'ondeskundigheid' (dus, een niet-volledige vakopleiding) van een deel van ons personeel behoeft geen bezwaar te zijn, in iedere groep zijn functies van een tweede en derde niveau. Je kunt dit het best vergelijken met een laboratorium, de werkers daar zijn ook niet allemaal academisch gevormd. Voor de 'bij-functies' hebben we vooral jonge mensen genomen, meisjes van om en bij de twintig jaar. Zij hebben een vervangende taak en zijn dus niet verantwoordelijk voor de groep als zodanig. Deze uitbreiding is begonnen als experiment, we wilden weleens zien hoe dit gaan zou, ik moet zeggen, ze doen het ontzaglijk leuk, ze hebben geen pretenties, zijn enthousiast, pakken alles aan en werken ook voortdurend aan zichzelf. Op deze manier kom je tegemoet aan het tekort aan opgeleide krachten, terwijl de kinderen er zeker niet onder lijden. In iedere groep is nu een volwassen, min of meer opgeleide kracht, bijgestaan door een plaatsvervangster en een assistente voor de aanvullende huishoudelijke taken.

Een consequentie van deze personeelspolitiek is, dat de 'bovenbouw' moest worden versterkt, ons personeel moet alle kansen krijgen om zo bevredigend mogelijk te werken. Vroeger was er een hoofdleidster, die de groepen op alle mogelijke terrein bijstond, maar die zich niet bemoeide met de methodiek van het werk. Nu heeft onze hoofdleidster *de opdracht* te helpen met de methodiek en zich dus eigenlijk hoofdzakelijk bezig te houden met de groeps- en individuele pedagogische problematiek. Daardoor is het ons ook mogelijk geworden om bij voorbeeld een mannelijke groepsleider aan te stellen, die geen specifieke opleiding heeft gehad. Ook hier kun je een vergelijking maken, ik denk aan de Amerikaanse zgn. 'house parents', die een groep van circa 10 kinderen hebben en centraal worden bijgestaan door een zeer deskundige staf.

De Nederlandse vereniging voor maatschappelijk werk

HUMANITAS

roept met spoed sollicitanten op voor de functie van

Jeugd

maatschappelijk werkster

in het arrondissement Utrecht, eventueel in combinatie met het algemeen maatschappelijk werk te Amersfoort en omgeving. Half-time of full-time in nader overleg.

Salariëring volgens Rijksregeling, overeenkomstig leeftijd, opleiding en ervaring.

Sollicitaties te richten aan het Hoofdbestuur, J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Zuid.

Als wij onze zin krijgen, willen wij het volgend jaar onze staf uitbreiden met een maatschappelijk werkster, die zich uitsluitend bezighoudt met de individuele problemen van de kinderen. Bij voorbeeld: de contacten met de ouders, vragen over de toekomst, contacten met de plaatselijke instellingen, enzovoort. Maar ja,' met een zucht, 'dat zal geld kosten, het beleid in een kindertehuis is bepaald afhankelijk van de financiën. Wij zijn dan ook begonnen met een financiële actie onder de grote bedrijven, we moeten afwachten wat deze opbrengt.'

Kinderen

De kinderen die in Ellinchem terechtkomen, worden er meestal geplaatst door het departement van Justitie, of op aanvraag van een gemeente. Een heel enkele keer komt het voor, dat ouders zelf verzoeken om opname van hun kinderen, maar door de vrij hoge verpleegkosten (f 10,50 per dag), zijn deze soort aanvragen schaars. Dat is maar gelukkig ook, omdat in zo'n geval de ouders dan zo'n groot schuldgevoel ten opzichte van hun kinderen hebben, dat de leiding van het kindertehuis er last van ondervindt. Men geeft de voorkeur aan justitiële plaatsingen, omdat de kinderen dan het beste beschermd zijn tegen hun ouders, die hen niet kunnen weghalen. Het klinkt afschuwelijk, maar bescherming van het kind tegen zijn eigen vader en moeder is het grootste probleem waar men mee te maken heeft. 90 pct. van de kinderen in Ellinchem komt uit gezinnen die kapot zijn of kapot gaan en als de ouders rancuneus zijn ten opzichte van elkaar, kosten de bezoeken veel hoofdbreken voor de leiding.

Het staat wel vast dat de kindertehuizen in Nederland leven bij de gratie van de mislukte huwelijken. Het komt naar verhouding maar zelden voor dat er kinderen worden opgenomen omdat de ouders geen raad met ze weten.

Ofschoon selectie vooraf in de praktijk vaak moeilijk is — als er ineens kinderen moeten worden opgenomen bevatten de rapporten meestal slechts gegevens over de ouders — worden kinderen met al te grote gedragsmoeilijkheden toch niet opgenomen.

Wat kan er aan kinderen, die uit vaak zeer grote spanningen thuis komen, worden gedaan? 'Je moet de opdracht niet te breed zien,' zegt hr. Beuke, 'er is vaak zoveel schade aangericht aan het innerlijk, dat deze niet meer te herstellen is. Wij zien als eerste opdracht: de kinderen in staat stellen straks op eigen benen te staan, dus zorgen voor een goede basisopleiding. Als ze hier komen moeten ze in de eerste plaats een beetje bijkomen van de spanningen waarin ze verkeerden. De situatie kan hun duidelijk gemaakt worden, ze moeten worden geholpen, in een rustige sfeer, de zaken te verwerken. Je kunt ze laten beseffen dat ze niet in een isolement zitten, dat ze lotgenoten hebben. Dan komt het fijnere werk: hoe ervaart een kind zijn plaats in het kindertehuis? Mijn mening is dat, als een kind de problemen rond het ouderlijk huis niet voldoende verwerken kan, het minder 'toekomst' heeft. Dit fijnere werk kost geld en... je moet er de juiste mensen voor vinden!'

Dorpsgemeenschap

Sinds negen jaar staat het 'Kinderhuis Ellinchem' in het Gelderse dorp Ellecom, een 'parel aan de Veluwezoom'. Door deze vestiging is er een openbare lagere school gekomen, die door circa 35 dorpskinderen wordt bezocht. Met deze groep en hun ouders vinden onze kinderen toch een stuk achtergrond, er wordt bij elkaar gespeeld, de kinderen van Ellinchem zijn lid van de plaatselijke voetbal- en gymnastiekclubs, doen mee aan de padvinderij, maken weleens gebruik van het clubhuis in Dieren. De directeur heeft verscheidene functies in het dorp, de leveranties komen voor het grootste deel uit Ellecom.

Vroeger gebeurde het weleens dat, als er ergens een kwa-jongensstreek was uitgehaald, de politie het allereerst naar Ellinchem belde, maar nadat enkele malen bewezen kon worden dat onze kinderen hier niet debet aan waren, is deze 'achterdocht' verdwenen. Een van de stelregels van het huis is dan ook — en die wordt nadrukkelijk aan de kinderen bijgebracht — we hebben het hier prettig en dat willen we zo houden, dus onder geen voorwaarde mogen we last veroorzaken aan de dorpsgemeenschap.

CHARLEY LOEN

STICHTING BEJAARDENZORG HUMANITAS

HENGELO

vraagt voor spoedige indiensttreding

directrice of echtpaar

voor haar verzorgingshuis met 25 bedden.
Diploma verpleegster of ervaring als
verpleeghulp is gewenst.

huishoudelijke hulp (intern)

Enige ervaring op gebied van bejaardenzorg
strekt tot aanbeveling
Salaris enz nader overeen te komen.

Sollicitaties met vermelding van persoonlijke gegevens, opleiding en ervaring in te zenden aan het secretariaat, Woolderesweg 64, Hengelo.

Jaarverslag 1960 van de stichting kindertehuizen van Humanitas

Van het bestuur:

Samenstelling en vergaderingen:

Het Stichtingsbestuur kwam in 1960 regelmatig — totaal 8 keer — bijeen in vergadering.

In de samenstelling van het bestuur deed zich een wijziging voor door het uittreden van mevrouw E. Vrind-van Praag, sinds de oprichting van de Stichting lid van het bestuur.

De Stichting verloor in haar een bij-

1960, dan blijkt dat er een verlies op de exploitatie werd geleden ten bedrage van f 8906,48.

Uit het financieel verslag blijkt tevens dat dit geweten moet worden aan de verpleegprijs, welke door het Ministerie van Justitie voor kinderen, die door de rijksoverheid worden geplaatst, wordt vergoed. Deze prijs is nl. ca. f 1,— per kind per dag beneden de werkelijke kostprijs gebleven.

WEGERIF & LEGUYT, accountants, Henri Polaklaan 9, Amsterdam.

Aan het Bestuur van de Stichting Kindertehuizen van 'Humanitas', J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam.

Mijne Heren,

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening over 1960 van uw Stichting, bestaande uit de balans per 31 december 1960 en de staat van baten en lasten over 1960, gecontroleerd.

Wij bevonden deze stukken accoord en voorzagen ze van een dienovereenkomstige verklaring.

Hoogachtend,
w.g. WEGERIF & LEGUYT

zonder gewaardeerd en toegewijd bestuurslid. In een buitengewone vergadering, waarbij ook enige medewerkers van het kinderkuis aanwezig waren, werd op passende wijze afscheid van haar genomen.

Als opvolger van mevrouw E. Vrind-van Praag werd bereid gevonden tot het bestuur toe te treden, de heer J. Bijleveld te Bennebroek.

Per 31 december 1960 was de bestuurs-samenstelling derhalve als volgt:

Mr. M. Knap, voorzitter; mevrouw mr. A. A. Groen-Korthof, secretaresse-penningmeesteresse.

Leden: C. M. Swiebel, vice voorzitter; mej. E. Kamphuis Suermondt en de heer J. Bijleveld.

1. Financiële situatie:

Per 31 december 1959 bleek de financiële situatie van de Stichting, mede door medewerking van het Ministerie van Justitie, redelijk. Er was een klein kapitaal en er prijkte een bescheiden reserve voor de uitvoering van de bouwplannen van onze Stichting op de balans.

Bezien we het financiële verslag over

Herziening van de wijze waarop de rijksoverheid de verpleeggeldvergoedingen vaststelt is derhalve dringend noodzakelijk. Het bestuur van de Stichting gaat er van uit dat de exploitatie in zeer belangrijke mate, zo niet geheel, gedekt dient te worden door de ontvangsten uit verpleeggeld en dat de giften aangewend dienen te worden voor investeringen.

Het huidige beleid van de rijksoverheid dwingt tot bezuinigingen, b.v. ten aanzien van het onderhoud van gebouwen en terreinen, dat zich achteraf uiteraard wrekt.

Het bestuur is er bijzonder erkentelijk voor dat een zo hoog bedrag aan giften in 1960 mocht worden ontvangen. Zonder andere gevers tekort te doen, wil het bestuur gaarne zijn erkentelijkheid betuigen aan het bestuur van de

Weezenkas te Amsterdam, dat ten behoeve van onze bouwplannen een bijdrage schonk van f 7500,—.

Allen, die ons werk in 1960 financieel steunden, willen we graag ook op deze plaats dankzeggen.

Het bestuur hoopt ook in 1961 op de steun van velen te mogen rekenen.

2. Bouwplannen:

In het jaarverslag over 1959 werd er melding van gemaakt dat de gemeente Rheden bereid bleek de Stichting een pand te verkopen, gelegen aan de Binnenweg 69 te Ellecom, tegen de prijs van f 9000,—. De gemeente bleek tevens bereid op dit pand een hypotheek te vestigen van 90 pct. De aankoop van dit pand bleek te kunnen worden gerealiseerd. Het heeft als tijdelijke woning voor de directie dienst gedaan, met het oogmerk er te zijner tijd een dépendance van het kinderkuis van te maken. Eveneens werd er melding van gemaakt, dat de Stichting een pand ter overname werd aangeboden, gelegen aan de Zutphensestraatweg 36, onmiddellijk naast het kinderkuis. Ook dit pand kon worden aangekocht en wordt thans benut als definitieve dienstwoning ten behoeve van de directie. De koopprijs bedroeg f 35.776,—.

In 1960 werden meer definitieve plannen opgesteld voor de uitbreiding en restauratie van 'Ellinchem'. Het bestuur vroeg daartoe de medewerking van mej. H. Schröder, architecte BNA te Amsterdam.

Mej. Schröder diende een ontwerp in voor de verbouw van het pand Binnenweg 69 tot een klein kinderkuis, geschikt voor de opname van 13 kinderen, zodat de totale capaciteit van 'Ellinchem' verhoogd zal kunnen worden tot 51 kinderen.

Eveneens werd een ontwerp gemaakt voor gedeeltelijke verbouw en restauratie van het pand 'Ellinchem' zelf.

Al met al zal met de uitvoering van deze plannen een bedrag gemoeid zijn van f 166.000,—, gespecificeerd als volgt:

Dienstwoning Zutphensestraatweg 36, Ellecom	f 36.000,—
Restauratie 'Ellinchem' te Ellecom	„ 70.000,—
Verbouw en inrichting dépendance, Binnenweg 69, Ellecom	„ 60.000,—
	f 166.000,—

Het ministerie van Justitie bleek bereid voor de uitvoering van deze bouwplannen een bouwsubsidie te verlenen van f 110.000,—.

De Stichting staat dus voor de opgave een bedrag van f 56.000,— uit eigen middelen bij te dragen. Bij gebreke aan eigen middelen werd aan de gemeente Rheden gevraagd de Stichting een garantie te verstrekken voor rente en aflossing van een door de Stichting te sluiten lening van f 56.000,—. De gemeente Rheden verstrekke deze garantie en de Nederlandsche Handel Maatschappij te Amsterdam bleek bereid om de lening, in de vorm van een rekening courant krediet, op basis van de gemeentelijke garantie te verstrekken.

Ten aanzien van de financiering van de bouw waren er dus eind 1960 geen beletselen meer.

Financiële zorgen zijn er echter meer dan genoeg. Uiteraard wordt de Stichting door de rentelast van deze lening bezwaard. Financiering uit eigen middelen van de ontbrekende f 56.000,— zou veel aantrekkelijker zijn.

Het bestuur overweegt dan ook aan particulieren, bedrijven en fondsen bijdragen te vragen voor de in 1961 aan te vangen bouwwerkzaamheden.)

Het bestuur is het ministerie van Justitie en de gemeente Rheden dankbaar voor de verleende medewerking, zonder welke de bouwplannen uiteraard in portefeuille zouden zijn gebleven.

3. Personeelssituatie:

De personeelsbezetting was in 1960 — evenals in voorgaande jaren — onvoldoende. Vooral het tekort aan geschoold personeel deed zich gelden. Dat er desondanks een hoge gemiddelde bezetting met kinderen kon worden bereikt (36,3 kinderen per dag) is voornamelijk te danken aan de bijzondere toewijding, waarmee het personeel zijn taak vulde.

Van het kinderruim 'Ellinchem'.

1. Bezetting:

In 1960 was, zoals reeds vermeld, de gemiddelde bezetting 36,3 kinderen per dag. (1959: 34,9; 1958: 34,8; 1957: 34,6; 1956: 33)

Het aantal verzoeken om opname overtrof bijna voortdurend de mogelijkheden tot opname.

Het totaal aantal verpleegdagen bedroeg: 13.250, verdeeld over 63 kinderen. (zie tabel hiernaast)

*) Bij het afsluiten van dit jaarverslag was inmiddels met de bouw begonnen. Ook met de financiële acties werd een aanvang gemaakt.

Op de te hoge gemiddelde verblijfsduur werd reeds enige malen gewezen. In het vorig jaarverslag werd daaraan een korte beschouwing gewijd, zodat we thans met de constatering menen te mogen volstaan.

Algemeen:

De medische staf bestond uit:

1. De heer J. H. Briët, die als psychiater aan 'Ellinchem' verbonden is. De heer Briët had contact met alle kinderen en leverde zijn deel aan de rapportage.

2. De heer E. J. Cretier, arts, die voor de medische situatie van de kinderen verantwoordelijk bleef.

3. De heer G. H. Drese, tandarts, die de tandheelkundige verzorging op zich nam.

De districtsschooltandartsdienst waakte over de gebitten van onze schoolgaande jeugd.

Psychologische onderzoeken werden, indien nodig, ingesteld door de heer G. Kleisen, psycholoog te Arnhem.

Het contact met de overheid, in de persoon van de heer jhr. mr. J. H. van der Mieden, inspecteur van het ministerie van Justitie, was steeds van prettige aard, waarvoor wij zeer erkentelijk zijn.

De zomerkampen 1960 werden weer mogelijk gemaakt door de giften van

Ook de buitenkerkelijke leden van de Partij van de Arbeid hebben een organisatorisch centrum nodig

De Humanistische werkgemeenschap is dit centrum!

Het orgaan van de H.W.G. is het maandblad

'Vernieuwing'

onder redactie van Karel Timmerman

Abonnementprijs f 1,75 per jaar
Amsterdam-Zuid.

Een proefnummer wordt u gaarne
toegezonden door het Secretariaat
Haagweg 210, Leiden

vele afdelingen van de vereniging Humanitas.

Het Sint-Nicolaasfeest 1960 werd een groot succes, dank zij de Arbeiderspers N.V., te Amsterdam, die ons tehuis voor de 9de keer adopteerde.

Kinderhuis 'Ellinchem',
H. J. Beuke, directeur.

Namens het Bestuur,
E. Kamphuis Suermondt,
secre. wnd.

	Aantal kinderen:		Aantal verpleegdagen:	
	1959	1960	1959	1960
Kinderrechtshuizen *)	24	26	5269	5537
Raden voor de Kinderb.	7	13	1267	2141
Ouders	1	—	246	—
Gemeentel. Diensten	6	5	1519	760
Voogdijver. Humanitas	7	8	1270	1867
Andere verenigingen	12	11	3177	2945
	57)	63")	12748	13250

	kinderen
Op 1 januari '60 waren in 'Ellinchem'	35
Opgenomen werden	24
	59
Er vertrokken	22
	—
Per 31-12-'60 aanwezig	37

De kinderen, die uit 'Ellinchem' vertrokken gingen naar:

ouderlijk huis:	5
andere inrichting:	5
pleeggezin:	9
kostgezin:	9
interne betrekking:	1

22 (1959: 20 kinderen)

Gemiddelde verblijfsduur ca. 18 maanden.

*) 2 dubbeltellingen; **) 4 dubbeltellingen; ***) aantal kinderen onder toezicht van gezinsvoogden van de Ver. Humanitas 10 kinderen met 2782 verpleegdagen.

Het oor te luisteren...

In de afdeling ZWIJNDRECHT is als maatschappelijk werkster aangesteld: Mevr. E. Otten-Oort.

De afdeling GRONINGEN heeft twee maatschappelijk werksters aangesteld en wel de dames H. S. Kuiper en E. B. Kuilman. Mevr. G. C. Nijdam-Giesen, die tijdelijk deze vacante plaats heeft ingenomen, zal, zodra de beide dames zijn ingewerkt, onze dienst verlaten.

Tegen het einde van 1961 zal de plaats van mej. L. Hijmans — gecommiteerde voor de Probleemgebieden vanwege Humanitas — op het CENTRAAL BUREAU worden ingenomen door Mej. dra. R. A. E. Zijlman.

Proficiat

Op 2 november is het tien jaar geleden dat onze Voogdijvereniging met de erkenning van de minister van Justitie haar taak begon. Wij weten, dat bestuur en functionarissen nog steeds hard werken. Onze gelukwensen voor de volgende etappe!

De heer T. van Grootheest, adjunct-directeur voor financiën en organisatie op het CENTRAAL BUREAU is met ingang van 1 oktober benoemd tot directeur van de afdeling Amsterdam. Mej. L. Lopes Dias is benoemd tot Hoofd van de afdeling maatschappelijk werk.

Ons jaarverslag, de radiosteun en Robot-loterij

In ons jaarverslag is gesproken over het welslagen van de Rolot-loterij en de belangrijke bijdrage tot het welslagen van deze actie, die door 'de radio' geleverd werd.

De gulle vanzelfsprekendheid, waarmee deze steun ons gegeven is, en de dwingende eis ons jaarverslag 'compact' te houden, heeft onze aandacht wat verzwakt voor de gelegenheid, de instanties die ons die belangrijke steun verleend hebben, nog wat nader te specificeren. Wij nemen graag de gelegenheid te baat om in dit, op het jaarverslag volgende nummer van 'Van Mens tot Mens', een aanvulling op onze mededelingen te geven.

Het leeuwedeel van die niet hoog genoeg te schatten 'radio-steun', in de vorm van wekelijkse berichtgeving en

adviezen, kwam namelijk van de VARA, die tevens bemiddeling verleende bij de VPRO en de AVRO, voor het doorgeven van een omroepbericht.

Het bestuur

De heer N. F. A. de Graan, adjunct-directeur voor maatschappelijk werk op het CENTRAAL BUREAU, heeft per 15 september een functie op het Ministerie voor Maatschappelijk Werk aanvaard. Hij werd opgevolgd door drs. P. Alberda.

Als maatschappelijk werkster voor het VOOGDIJWERK is op 1 oktober mej. M. Kalker in dienst getreden, in plaats van mej. T. W. Maas, die op 1 september een andere betrekking heeft aanvaard.

Bij het bureau van de afdeling ROTTERDAM is de heer A. J. Sevenhuysen benoemd tot maatschappelijk werk adviseur.

Mej. D. Rijz, die na een 2-jarige studie in Amerika haar Master Degree of Social Work behaalde, werd per 15 september belast met de technische leiding van het voogdijwerk.

Prof. Mr. W. F. C. van Hattum, voorzitter van de landelijke sectie RECLASSERING is door H. M. de Koningin benoemd tot lid van de Sectie Reclassering van de Centrale Raad van Advies van het Ministerie van Justitie.

Het hoofdbestuur heeft op 28 september van de minister van Justitie toestemming gekregen tot het houden van een LANDELIJKE LOTERIJ-ACTIE met 100.000 loten á f 1,— (met twee verschillende nummers, dus 2 kansen per lot) en 200.000 loten á f 0,50 (met één nummer en één kans.) Hoofdprijs f 15.000,—, te besteden naar eigen keuze. Verder als tweede prijzen 39 waardevolle koelkasten en 39.999 pocketbooks. Trekking voor of op 1 mei '62.

Voor a.s. ongehuwde moeder van 21 jaar, die zelfstandig de huishouding kan verrichten, wordt onderdak gezocht tot circa 1 februari a.s.

Brieven aan het Centraal Bureau van de Nederlandse vereniging voor maatschappelijk werk 'Humanitas', J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Z.

Dit is geen extra-nummer van ons blad, maar de vervulling van een lang gekoesterde wens van de redactie. In het vervolg zal dit papier gebruikt worden. Per 1 januari 1962 zal VAN MENS TOT MENS als kwartaalorgaan verschijnen, met — als extra nummers — het jaarverslag en een propaganda-blad.

De collecte 1961 in de afdeling AMSTERDAM heeft f 2500,— opgebracht.

In de plaats van het oktober-nummer van HUMANITAS, is verschenen, in een speciale brochure-vorm: 'Een rapport over de vrijwilliger als gezinsvoogd in Humanitas' (een poging tot verkenning en waardering van zijn mogelijkheden.) Op aanvraag verkrijgbaar bij het Centraal Bureau, kosten f. 0,80.

In EMMEN, ASSEN en N. O. POLDER zijn door Humanitas gezinsverzorgingsorganisaties opgericht.

De afdeling DEN HAAG heeft op 6 en 7 oktober een 'Poesjenellenfair' georganiseerd, die zeer druk werd bezocht. Speciale attractie vormde de inzending van poppen, waaruit een 'Miss Pop' moest worden gekozen. Er waren fraaie prijzen beschikbaar gesteld, w.o. een 5-daagse reis naar Parijs (door het jeugdreisbureau Roy te Rotterdam.) Deze bazar, die in de Kelderzaal aan het Binnenhof werd gehouden, heeft groot succes gehad.

In BEVERWIJK is de 'Torenflat Humanitas' t.b.v. huisvesting van bejaarden, in september officieel gereedgekomen.

VAN DIER TOT DIER

Een zeeman met hippische gaven kwam onlangs heel bedaad het Vondelpark in draven, op een zeelui-paard.

Over gaven gesproken!

U heeft er toch wel over nagedacht uw contributie dit jaar fiks te verhogen? Ja?

Denk dus nu niet langer na, neem een besluit en stuur ons een briefkaart, waarop u ons meedeelt hoe hoog u zelf uw jaarcontributie heeft vastgesteld. Stap een trede hoger op de contributieladder!